

JÖVŐ

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A lap kiadása 1946. aug. 2. 4:00 lef. Munkásszervezeteknek és azok tagjainak 4000 vállalati előfizetés 120 000 lef.

Feladvány szerkesztő: PALÁSTI JÓZSEF

Telefon: es irodahivatal 20-77

Molotov beszéde a békeértekezlet célkitűzéseiről

Kétharmad szavazattöbbséghez ragaszkodik a Szovjetunió a vitás kérdések eldöntésénél

Több mellékletet is tartalmaz a nyilvánosságra került öt békeértekezlet

PARIS. A béke tárgyalások harmadik ülésén Molotov, a Szovjetunió külügyminisztere, a szovjet küldöttség vezetője tartott beszédet. Amikor Molotov a mikrofon elé lépett, a delegátusok meleg ünneplésben részesítették a szovjet államférfit.

Molotov beszédében többek között a következőket mondta:

— Megelégedéssel kell leszögezmem, hogy a békekonferencia el van határozva arra, megemlíti a faszmaszt és a nemzeti szocializmus utolsó maradványait, hogy a világ békéjét és biztonságát többé ne fenyegetse háborús veszély.

A szovjet külügyminiszter ezután hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió békét és biztonságot kíván a világ valamennyi nemzete számára, majd így folytatta beszédét:

— A Szovjetunió megelégedéssel állapítja meg, hogy Németország volt szövetséges államai, miután megszakították a hitlerizmussal a kapcsolatot, demokratikus politikát folytattak és részt vettek az Egyesült Nemzetek harcában a végső győzelem kivívásáért. Ezért a tényért a Szovjetunió segítségét nyújtotta a volt ellenséges országoknak és felvette velük a diplomáciai kapcsolatot. A Szovjetunió nagy mértékben megkönnyítette a legyőzött államokkal kötött fegyverszüneti egyezmények feltételét, és állalta ezek az országok eleget tudnak tenni vállalt kötelezettségeiknek.

— A párisi külügyminiszteri értekezlet határozatait a világ reakciója bírálata tárgyává tette, igyekezett nehézségeket gördíteni a szövetséges hatalmak megegyése elé. A párisi értekezlet eredményét és az azon megkötött egyezmények a leg súlyosabb csapást mérték a nemzetközi reakción.

Molotov ezután arról beszélt, hogy a békekonferencián valamennyi állam küldöttségének véleményét meghallgatják, majd felszólalását Franco terroruralmáért megbélyegzésével fejezte be.

A beszéd végén a békeértekezlet meleg ünneplésben részesítette Molotovot.

Heves vita a szavazattöbbség aránya körül

PARIS. A békekonferencia ügyrendjét megállapító bizottság tegnap délután az eljárás szabályzat kérdésében tartott ülést. Molotov javaslatát, amely szerint a döntéshez kétharmad szavazattöbbség szükséges, élénk vita követte. A szovjet külügyminiszter indítványát az ukrán és a jugoszláv küldöttségek támogatták. Ewatt dr. ausztráliai főmegbízott ellenjavaslatot terjesztett be, amely szerint egyszerű szótöbbség le-

gyen elég a határozat kimondásához. Ewatt javaslatát a holland és görög küldöttségek támogatták, majd ismét Molotov emelkedett szólásra és sikra szállt a kétharmad szavazattöbbség mellett, hangsúlyozva, hogy a döntések kimondásánál ennek sokkal nagyobb súlya van, mint az egyszerű szótöbbségnek.

Rámutatott arra, hogy Ewatt dr. valószínűleg előre kiszámította a szavazatok lehetőségét és erőlyesen tiltakozott a szavazatokkal való ilyen játék ellen.

A békekonferencia ma két ülést tart. Az első ülésen, amelyre délelőtt kerül sor, tovább folytatják az ügyrendre vonatkozó vitát.

Olaszország méltatlankodik

Párisi jelentés szerint a tegnap éjszaka nyilvánosságra hozott békeszerződéstervezet a külügyminiszterek értekezletén elfogadott pontok mellett olyan mellékleteket is tartalmaznak, amelyeket a nagyhatalmak külügyminiszterei még nem fogadtak el. A vitás pontokhoz tartozik a dunai hajózás kérdése is.

ROMA. Az olasz minisztertanács foglalkozott az Olaszországra vonatkozó békeszerződéstervezettel, majd

a minisztertanács üléséről hivatalos jelentést adtak ki. A közlemény megállapítja, hogy Olaszországban a békeszerződéstervezet fájdalmas benyomást keltett, miután Olaszországot védelmi szempontból tehetlenségre ítéli, nem veszi figyelembe az ország gazdasági helyzetét és azt a körülményt, hogy Olaszország az Egyesült Nemzetek oldalán tevőlegesen részt vett a Németország elleni háborúban.

Egyiptom is részt akar venni a béke tárgyalásokon

PARIS. Egyiptom párisi nagykövete kormánya utasítására jegyzéket nyújtott át a békekonferencia titkárságának, amelyben kérte, hogy Egyiptom is részt vehessen a béke tárgyalásokon.

LONDON. Hivatalosan jelentik az angol fővárosból, hogy Attlee mi-

niszterelnök mindaddig Párisban marad, míg Bevin külügyminiszter felépül betegségből. Mint ismeretes, Attlee, aki jelenleg az angol béke delegáció vezetője, Bevin betegsége miatt el kellett, hogy halassa tervezett ausztráliai és újzélandi útját.

A cionista szervezetek nem fogadják el Anglia és Amerika javaslatait Palesztin a felosztására

LONDON. Hivatalos jelentés szerint angol katonai egységek kutatják a palesztinai zsidó szervezetek katonai vezetőjét, akit a Dávid Király-szállodában elkövetett robbantási merénylet értelmi szerzőjének tartanak. Az angol hatóságok eddig 609 személyt tartóztattak le a merénylettel kapcsolatban, akik közül 13 személyt terrorcselekmények elkövetésével vádolnak.

Az angol alsóházban Attlee miniszterelnök távollétében sir Herbert Morrison, a kormány szóvivője bejelentette, hogy hajlandók tárgyalási alapul elfogadni az angol-amerikai vegyes bizottság Palesztinára vonatkozó javaslatát. Eszerint Palesztinát négy körzetre: arab, zsidó, jeruzsálemi és szabad kerületekre osztanák széleskörű önkormányzati joggal. A kerületek fölött központi

kormányzat működne bizonyos meghatározott jogkörrel. Ily módon lehetőség nyújtanának a százezer hontalan zsidó palesztinai bevándorlására is. Rövidesen arab-zsidó kongresszust hívnak össze Jeruzsálemben a javaslatok közvetlen tárgyalására.

LONDON. A cionista szervezetek végrehajtóbizottságának utasítására közölték, hogy az angol-amerikai javaslatot Palesztina felosztására nem fogadják el.

LONDON. Jól értesült argol pénzügyi körök szerint, amennyiben a palesztinai autonóm körzetekre való felosztás tervét az érdekelt felek elfogadják, Anglia 800 millió font kölcsönt nyújt az arab államoknak. Ebből az összegből a palesztinai arabok 50 millió fontot kapnának.

Legsürgősebb kívánásaink

Az anyanyelv használatát szövegtanilag természetesen jog. Elvitathatatlan a magyarságnak az a joga, hogy a magyar többségű megyékben, járásközségekben és helységekben levdítsák a magyarul nem tudó kisebbségeket. Udvarhely megyében például még ma is az a helyzet, az országos kongresszus jelentése szerint, hogy ott a magyarság részvétele egyes közigazgatási szervekben kielégítő, de másokban meliőzése „megdöbbentő arányú”. (Ami a nem magyar többségű megyéket illeti, ezekre vonatkozólag az előterjesztett nemzetiségi törvényjavaslat kiván az eddiginél átfogóbb magyar nyelvhasználatot). Nem szabad annak semmiképpen megtörténni, hogy a lakosság alkalmazkodjék a közigazgatáshoz, hiszen a közigazgatás van a lakosságért és nem fordítva, a közigazgatásnak kell a lakosságot kiszolgálnia ennek anyanyelvén.

A Választási Kérdésnyelvi követeli továbbá összes nyugdíjasaink illetményeinek felfrissítését. Így még ma is nyugdíj nélkül tengődnek azok az északkeleti nyugdíjasok, akiket a bécsi döntés után nyugdíjaztak. Ugyancsak a nemzetiségi egyenjogúság elvéért kívánjuk, hogy a magyar nemzetiségű hadioronozottak, bármely hadseregben szolgáltak, ugyanolyan segélyezésben részesüljenek, mint a román nemzetiségűek. A méltánosság kívánja, hogy az első világháború rokkantjai is részesüljenek ugyanezekben a jogokban.

A tanügyi helyzet a Kérdésnyelvi bocsátásokkor súlyos volt. A tantermek és iskolapépületek megosztása a végleges lakosságú községekben nem történt mindig igazságosan, a nemzetiségi aránynak megfelelően, törvényes alap nélkül működtek a magyar tanfelügyelőségek, nem volt képviseletünk a közoktatásügyi minisztériumban. Azóta 6 magyar tanfelügyelőséget jóváhagytak, személynélük kinevezése folyamatban van. Ötvenmillió állami tankönyv segélyt kapott az MNSz és kapunk a közoktatásügyi minisztériumba magyar vezetőitkárt.

Kérünk továbbá magyar mezőgazdasági főiskolát, hiszen a magyarság legnagyobb része földből él.

A Kérdésnyelvi követeli a magyarság egyenjogúsítását elősegítő eddigi miniszteri végzéseket, határozatokat és rendelkezéseket törvényre való emelését. Ez a követelés első pillanatra érthetetlen, de megértjük, ha halljuk, hogy például Temes megyében egyes helyeken jegyzők, és szolgabíráklynemű rendeleteket — épen, mert a magyarságnak igazságot szolgáltatnak — egyszerűen törvénytelennek minősítettek.

Azt akarjuk továbbá, hogy színhatásaink és kultúrintézményeink olyan államségélyt kapjanak, mely megfelelő nemzetiségi számárányunknak. Így például a kolozsvári állami magyar színház olyan évi államségélyt kap, melyből két havi színházi díjat fizethet csak.

Az ország újjáépítése nem lehetséges éntkezési kölcsönök, hitelek nélkül. Hittel szükséges a magyar lakta területek újjáépítéséhez, valamint az elmaradt, kincses Székelyföld természeti kincsének kiaknázásához, a vendégszerető európai színvonalra való emeléséhez stb. Kérvefeljűk ezeket a hiteleket és követeljük, hogy az államotlanad Nemzeti Banktól a magyar pénzintézetek is kapjanak kölcsönt.

ADÁM ELEK

Ne csak bíráld az M. N. Sz.-t, hanem segítsd, hogy munkája eredményesebb lehessen

Nem ünnepelni,
hanem követni kell Petőfit!

As MNSa. vasárnap **Petőfi-ünne-**
pályán emondta:
KOVÁGO MIHALY.

Ehhez egy név, egy ember neve, a költő és mikor a nevet kiejtjük, szinte érezzük, hogyan kapcsolódik hozzá egy egész világ: Petőfi világa. Ugyanakkor érezzük azt is, hogy milyen kicsik vagyunk mi ahhoz, hogy átfogjuk, érzékeljük ezt a világot. Érezzük, hogy milyen kevés az, amit egy néhány perces ünnepi beszéd emondhat róla, mert hiszen nem ünnepelni kellene őt, hanem követni, nem szavakkal, hanem tettekkel idézni.

Idézni kell a szellemét, különösen ilyen válságos időkben, mert ez a szellem örök példa arra, hogy hogyan legyünk jó magyarak, anélkül, hogy soványság lennének, hogy szeressük népünket, anélkül, hogy más népek jogait tagadnánk, hogyan küzdjünk a magunk szabadságáért, anélkül, hogy mások szabadságát sértenénk.

Ha költőt ünnepelnek elsősorban irodalmi értékéről beszélnék. Petőfi esetében szinte lehetetlen elválasztani a költőt a politikustól, a szabadságharcostól, aki nemcsak tollát, tehetséget, szellemét, hanem életét is feláldozta népéért.

Eszünkbe jutnak régi Petőfi-ünnepségek, eszünkbe jut, ahogyan Petőfit régen az iskolákban tanították. Egy meghamisi-tott, erejétől megfosztott Petőfit állítottak elénk, mert hiszen a feudális-rendszer, amelynek képviselői az élen állottak, félt az igazt, a néppárt, a nép számára jogokat követelő, szabadságharcos Petőfitől.

Melyek voltak azok a jogok, amelyekért Petőfi harcolt?

Petőfi egyik szövözője volt a március 15-én felolvasott 12 pontnak, amely a törvény előtti egyenlőséget hirdette polgári, vallási tekintetben, amely a sajtószabadság mellett foglalt állást, amely a jobbágyosság, a parasztság széles tömegeinek érdekében az urbéri terhek megszüntetését követelte és amely harcolt azért, hogy a politikai foglyokat akiket a zsarnokság börtönbe vezetett engedjék szabadon. Többek között a választójogi-törvény ellen, amely ugyan megadta a 20 éveseknek a szavazati jogot, de 300 forint értékű ház-, vagy földbirtokhoz, vagy 100 forint évi jövedelemhez kötötte azt és így a szellemeket és a városi szegény nép tömegeit kizárta belőle.

Harcolt a nemzeti elnyomás ellen, mert tudta, hogy az emberi szabadság az egész emberiség felemelkedése; a világszabadság, a nemzeti elnyomás légkörében nem valósítható meg. És ebben a vonatkozásban volt Petőfinak egy nagy felismerése, egy szent meggyőződése, amelynek idézése most különösen időszerű. Petőfi tudta, hogy a magyarság létét, jövőjét nem a körülötte élő kis népek veszélyeztetik. Petőfi tudta, hogy a magyarság fejlődésének kulcsa épp az ezekkel való megbékélés. A veszedelmet Petőfi a német imperializmusban látta, a német elnyomásban, amely ellen Rákóczi is harcolt.

Ha az elmúlt esztendőben a magyar polgárok Petőfi írtelmére hallgattak volna, amely így szól: „Ne legyj magyar a németnek, akárhogyan hívőgetnek!” — a magyarság nem érte volna meg legnagyobb tragédiáját és nem érte volna meg azt a szegényt, hogy abban a harcban, amely az elnyomás és a szabadság eszméi között folyt, nemzetáruló politikai, és érdekei ellenére az elnyomás, a nemzeti türelmetlenség, a német imperializmus oldalára állítsák.

Oriasárol beszéltünk, aki a népből jött és aki megmutatta, hogyan kell szolgálni a nemzet szabadságát úgy, hogy ebben a világszabadságot is szolgáljuk. Hogyan építhetjük fel a melletünk élő népekkel, elsősorban a festvéri román néppel a nemzeti és emberi jogokat biztosító demokraciát. Hogyan kell mindég a hatalás oldalán állnunk, azon erős oldalán, melyek a hazadás szent eszméiért küzdenek, mert akkor nyit szívvel, emelt fővel mondhatjuk el:

Jó magyarak vagyunk, hívek vagyunk nemzetünknek, de hívek vagyunk — épp az — az emberiséghez is.

Ez az, amit Petőfitől tanultunk.

Revízió alá veszi a város az illetékkivetéseket

Szeptember elején íefárgyaiják az illetékek ügyében benyújtott felebbezéseket

Szerdán délelőtt az aradi Háztulajdonosok népes küldöttsége jelent meg Demjan Aurél dr. vezetésével Palincas Don polgármesternél. A háztulajdonosok két kérést terjesztettek a polgármester elé: az egyik arról szólt, hogy állapítsa meg a város vezetősége pontosan melyek azok a városi taxák, amelyeket csakis a háztulajdonosok és melyek azok, amelyeket a lakókkal együtt kell viselniük. A másik kérésük az volt, hogy tekintettel a taxák kivételére körül történt igazságtalanságokra és hibákra, a beadott fellebbezések tárgyalását mekőbb tartssák meg.

Palincas polgármester az előterjesztett kérelmekre azonnal válaszolt. Kijelentette, hogy az első kérés tekintetében azonnal bizottságot küld ki a városi adóhivatal vezetőjének és a főszámvevőnek a részvételével. A bizottságban résztvesz Demjan Aurél dr. a háztulajdonosok szövetségének elnöke is. Ez a bizottság jövő héten összéül és a törvény idevonalkozó rendelkezései alapján pontosan körvonalazza melyek azok a taxák, amelyeknek fizetéséhez a lakók nem kell, hogy hozzájáruljanak. Háfározott ígéretet tett a polgármester arra vonatkozólag is, hogy a kivetett taxák ellen beadott fellebbezéseket

szeptember elején fogják ledányabíítt kell megemlékeznünk arról az adékes két illetékkivételéről, amelyekről most értesültünk. Gombos Margy aradi hadiörzveg lakása után 80.000 lej évi bért fizet és a város 300.000 lej taxát vetett ki rá. Klein Simon ezüdműves 200.000 lej évi bért fizet és 800.000 lej taxát vetettek ki rá.

Ilyen és ehhez hasonló esetek tömgesen fordultak elő. Nyilvánvalóan városi adóhivatal tevédeséről van szó, azonban az ilyen téves kivetések ügyét sürögösen, az igazságosság szellemében orvosolni kell. f

Érdekes beszámoló amely igazolja:

A csikagói gangszter-filmek nem tulzáson alapulnak

Érdekes riportot közöl a newyorki „Saturday Evening Post”, az amerikai hadvezetőség kártérítési hivatalának tevékenységéről. Ezt a hivatalt kizárólag azoknak a károknak a megtérítésére állították fel, amelyek nem harci cselekményekből származtak. Minden nagyobb európai városban vagy helységben van ennek az intézménynek fiókintézete. Személyze a jórészt ügyvédekkel vagy biztosítási kárbecslőkkel áll.

Az intézmény eddig mintegy 5 millió dollár összegű kártérítést fizetett ki, amely kb. 30.000 kárigenyöl között oszlott meg. A bejelentett károsszeg a kifizetettnek átlagban háromszorosa és a „Saturday Evening Post” munkatársa megjegyzi: „Valójában óvatosabbak és fukarabbak voltunk ezen a téren, mint sem ajánlatos lett volna”.

A szesz és a fegyver veszedelmes keverék: — folytatja — és katonái épp en elék árllatlan smert öflek meg Európában ahhoz, hogy a Félöld megneőződjék róla — a csikagói gangszter-filmek nem tulzáson alapulnak. Több

gylkosságot, rablást, erőszakot követek el katonák Európában, mint azt az amerikai közvélemény elképzeli”.

A „Saturday Evening Post” munkatársa ezután felhoz néhány példát a kártérítési hivatal praxisából.

Fizettünk 50 centet belőrt ablak-üvegért, 5000 dollárt felgyűjtött házért, amelyet két amerikai ka’ona szándékosan pusztított el azzal az indokolással, hogy már régen nem láttak tüzet”. Fizettünk 150 dollárt egy belga templomnak ellopott aranyereklgyéért, 4000 dollárt egy francia férfinak, aknek feleségét egy részeg amerikai katona egyszerűen lelőtte”.

A cikk írója végül érdekes és megkapó eseteit mond el: Egy amerikai katona vigyázatlanságból behajította teherautóját egy francia gazda házába. A gazda 150 dollár kártérítést igényelt, de később visszavonta bejelentését, mondván: „Meggondoltam a dolgot, mert arra a felismerésre jutottam, hogy a felszabadítás busásan megér nekem 50 dollárt...”

alig tarthatnak az AMMEFA játékosai.

A várható összeállítás a következő: Kátrancs — Sivat, Martin — Onisie, Carpenet II, Tipei — Voicu, Pákozdi Carpenet I, Sándor, Vékony.

A Spárta Nagyváradon játszik. Az aradi zöld-fehérek a nagyváradiak ellen a győzelem reményével vehetik fel a küzdelmet. A csapat egy hét óta edzésben van, legutóbb vasárnap szerepeltek — sok tartalékkal treading mérkőzésen Sebesen.

Kedden — miután a Spárta is pályahiánnyal küzd — a liceumkertben tartottak erős kondícióedzést a játékosok Pintea vezetésével, amelyen a sérült Beleznaín és Seprényin kívül valamennyi játékos résztvett.

Ma csütörtökön délután az Ástra pályán az Ástra együttesével játszik a készsülő Spárta edzőmérkőzést. A Spárta várható összeállítása: Slavei I — Beleznai, Samu — Jivan, Pop, Fried (Moskó) — Fuszek, Horváth, Bocz Slavei II, Turcus (Baírín).

A Gloria Resicára utazik és ott játszik az UDR ellen.

Az aradi kék-sárgák újjászervezett csapata már 10 nap óta edzésben van Albu az új tréner vezetése mellett.

Edzőmérkőzést is játszottak a CFR csapatával, ez a mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. Annak ellenére, hogy az újjászervezett együttes még nem szokott össze a Gloria győzelemmel kezdheti az idényt. A várható összeállítás: Bosneac — Macry, Docmanov — Lupas, Zelenac, Popa Moise — Anisia, Herold, Humis, Luca Ratiu.

Ma a Gloria-pályán:
A Vörös Hadsereg aradi helyőrségének válogatottja — TEBA

Ma, csütörtök délután a Gloria pályán 6 órai kezdettel igen érdekesnek ígérkező mérkőzésre kerül sor. A Vörös Hadsereg aradi helyőrségének válogatott csapata mérkőzik a Teba együttesével. A mérkőzés jó sportot ígér.

— AUTÓ VISZI A SPÁRTA-SZURKOLÓKAT A NAGYVÁRADI MECCSRE. A Spárta sportklub a vasárnap nagyvárad Szabadság elleni mérkőzésre a szurkolók részére autókat indít. Indulás reggel 6 ótakor. Érdeklődni Simon Mihálynál, A. Iancu tér 10.

SPORT

Aradi csapatok készülődése a vasárnap labdarugó mérkőzésekre

Komoly erőpróba előtt áll az ITA, AMEFA, Sparta és a Gloria

Arad sportjának nagy erőprólájával indul vasárnap a labdarugó idény. A város élcsapatai a Románia körüli kérekpáros verseny fedezésére négy mérkőzést játszanak: Aradon, Nagyváradon, Kolozsváron és Resicán.

Az ITA, amely a nagyvárad Crisana CFR csapatát látja vendégül megkezdte edzéseit Opatá Zoltán vezetése mellett. A csapat szép játékkal és győzelemmel igyekszik megkezdeni az őszi idényt. Az ITA várható összeállítása a

következő:

Márki (Justin) — Loránt, Vass — Bacut, Páll, Petschowski — Nacsu, Reinhardt, Bonyhádi, Mercea, Tóth III.

Az AMMEFA együttese kapta a legnehezebb feladatot azzal, hogy Kolozsváron kell mérkőznie az otthonában különösen nagy erkifejtésre képes Vass csapatával. A piros-feketék Dobra vezetésével kondícióedzéssel készülnek a találkozásra.

Labdatréninget pályahiány miatt

SAVOY MOZI

Telefon: 20-22.
Ma, premier!

Figyelem! Az előadások pontosan 3, 4, 5, 6, 7, 30 és 9-kor nyitott tétövel

Pista tekintetes ur

Főszerepben: JÁVOR PÁL, TOLNAY KLÁRI, Turay Ida, Vaszarj Piri, Felsőcz Irén, Halmay Tibor, Mály Gerő, Pálóczy László

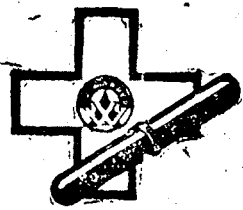
Asszonyok! Csütörtök d.u. **Nők órája** az UFAR otthonában Greceanu ucca 6 sz. **művészeti műsorral**

Az ellátásiügyi hivatal többszöri sürgetésére sem kapott Arad cukorkiutalást

Hónapok multak— el anélkül, hogy a város lakossága újabb cukorkiutalást... Hónapok multak— el anélkül, hogy a város lakossága újabb cukorkiutalást...

Jövendőbeli ételtársad és gyermekeitek

EGÉSZSÉGÉRT FELELŐS MA- RADSZ FIATALEMBRER! HASZNÁLD MINDEN ALKALOM- MAL A

WANDER'S VENEX -et.

az ideális nemibaj elleni óvszort

A Dr. WANDER-üzemek készítménye

Barátai Aradra akarták menekíteni Petőfit, a földönfutó költőóriást, de ő a fejéregyházi vértanuságot választotta

A szabadságeszméért lángoló költő és a szabadságért harcoló Bem tábornok halhatatlan barátsága

A napokban Soborsinban jártomban levél került a kezembe. A franciaanyelvű levél tulajdonosa Úrményi Pál, aki Vukovich Sebőnek, a Kossuth-kormány egykori igazságügyminiszterének dedunokája.

Néhány heti betegeskedésem után viszont szaléterm a hó elején azon hadsereghez, amelynek, hogy lagja vagyok, büszkeségem, mert vezére Bem: és boldogságom, mert Bem nekem barátom, atyám.

benben találtam Bemet, mint egyszerű közember mentem hozzá, minden igény és vágy nélkül: Ő visszaadta a kapitány-ságot s kinevezett segédének; az első kö-zönyösen, a másodikat gyönyörrel fogad- tam el.."

Windischgraez körözölevele

A költő ekkor már üldözött vad volt. Windischgraez z körözölevelet bocsátott ki ellene. A Nemzeti Múzeumban megtalálható ez a körözölevél, amely telve van valóhanságokkal.

A bécsi körök, melyek életkor szerint osztozták a címeket és rangokat, nem tudták elképzelni, hogy az az ember, aki annyi borsó! tört az orruk alá és akinek híre ekkor már elhatolt az ország minden zugába — mind- össe 26 éves.

Nem érdekelten, hogy a körözölevél szar- rint Petőfi románul is tudott. A költő az alábbi megjegyzéseket fűzi a hivatalos okmány adataihoz:

E személyes leírásomat melyet Win- dischgraez küldött Pestől Szebenbe. Szászsebesben kaptam meg a postán 1849 februárjában, midőn a városi elfoglal- tuk. Sok hiba van benne, úgy látszik a külsőségeket araképmről vették a többit pedig csak úgy gondolom: írták. Hogy itt esztendővel öregebbnek tettek, hogy az mondják: früher? Dichter és a többi hazugságok és ostobaságok nem bánol- tak de azon az egyen szörnyen hosszú- kodtam, hogy engem német átvét szerint öltöztettek, engem, ki teljes világletem- ben magyar ruhában jártam, Petőfi Sán- dor."

Mezőberény: 1849 július

A végzetes év végzetes hónapja, 1849 júliusa Mezőberényben találja a Petőfi- családot; a költőt, feleséget és a kis Zol- tikát július 17-én Csipkár Pál fuvaros felkészülődött, hogy tovább vigye Petőfié- ket Aradra, Damjanich tábornokhoz.

Arad volt ezekben a haljós napokban a legfőbb menekülési irány és Pető- fi barátai Aradra akarták menekí- teni a veszedelmek elöl.

A költő ingadozott. Részből családja biztonsága lebegett szeme előtt, részben azonban Bem tábornok és az Erdélyi Hadsereg, az egyetlen haderő, amely még rendületlenül és tükösképpen állta a har- cot az egyre erősödő ellenséges nyomás- sal szemben.

Az Orlai-házban, ahol Petőfi megszá- loit lassan összegyűliknek a barátok, hogy elbúcsúzzanak a költőtől. Már hallatszik az érkező kocsi zörgése és a fiatal Orlai Soma, a festő, Petőfi vállára csap vigán:

— No, Sándor — mondja — hát mégis csak győztünk. Nem Bemhez megy te, veszedelembe, hanem a biztos Aradra, Dam- janichhoz!

A barátok még erősítgének: — Jobb is így — mondják. — A nem- zet kötelessége, hogy vigyázzon Pe- őfi Sándorra. Damjanich majd vigyáz rád.

A végzetes báletet

Mialatt ez a beszélgetés folyik, nagy, recességés hallatszik: török a

rúd és a szekér a földre zuhan.

Látjátok, ez a végzet, amely nem akarja, hogy Aradra menjek Damjanichhoz — kiáltja diadallal a költő — Most már csak azért is Bemhez megyek a csatálatra.

A többiek továbbra is igyekeznek rávenni, hogy a végsőkig kitartson az aradi út mellett, ő azonban már nem hisz ebben az utazásban. Petőfi az Erdélyi Hadsereget látja maga előtt és közeledő halálát érzi. Meg- írja a „Szörnyű idők" című versét és azt mondja:

Itt van az utolsó versem. Ne ol- baskátok el, csak a halálom után."

A többiek szörnyülködnek. Fele- sége sír és a kisgyermek is pitye- regni kezd.

Másnap, amikor már úgy látszik hogy a költő mégis csak részárnya magát az aradi útra, egyszerre be- állítanak Egressy Gábor és Kiss Sándor Mezőberénybe és magukkal hozzák Petőfi számára Bemtől az őrnagy kinevezést.

Miért ne gyöznénk? Hisz Bem a vezérünk...

Most már semmi sem tarthatja vissza a költőt végzetes sorsválasz- tásától. Váradról gyorskocsival megy Kolozsvárra, onnan Tordára utazik, majd Udvarhelyen keresztül Bereckre ér és ott várja be a mold- vai hadjáratról érkező Bem tábor- nokot. A szürke kis öreg úr sírva öleli magához. Magánál akarja tar- tani.

Július 31-én, a végzetes napon, a harc heve azonban magával so- dorja a költőt, akit nem látnak többé.

A soborsini fák között, amikor ezeket a kaligráfikusán szép, fran- cianyelvű sorokat látom, a „közö- ügyért" szóló felhívást, egy percre átérzem ezt a csodálatosan szép és ritka, nagy barátságot a szabadság gondolatáért hevülő költő és a sza- badságért harcoló katona között.

A költő életének szikrázó ívelése icaludt. Bem tovább megy Moldvába, majd török földre, hogy harcoljon a szabadságért. Ittmaradtak, velünk maradtak azonban a halhatatlan so- rok, amelyek ezt a barátságot meg- örökítették:

— Mi ne gyöznénk? Hisz Bem a vezé- rünk,

A szabadság régi bajnoka, Bosszúálló fénnel jár előttünk Osztralenka véres csillaga...

(—a. —n.)

Az MNSz. az erdélyi magyarság egységes politikai szervezete

CASBI-ügyben érdekettek figyelmébe!

Mindazok, akiknek vagyoniuk Cas- bi-kezelésben van, jelentkezzenek saját érdekükben a Magyar Népi Szövetségnél, Arad, Vulcan uc- ca 12.

URANIA JÁVOR PÁL és BULLA ELMA legmeg- rázóbb drámai alkotása

Az 5ös számú Őrház Jegyélvétel 10 órától Szombat este az ATE kerti mulatsága Két zenekar, táncverseny, tombola, bídog meleg konyha, jégbejuttatott italok LEGÖBB HANGULAT CSAK AZ ATE-ban

Petőfi Sándor: Beszél a fákkal a bús őszi szél...

Beszél a fákkal a bús őszi szél. Hallkan beszélget, nem hallhatni meg; Vajjon mit mond nekük? beszédre A fak merengve rázzák fejüket.

Egyik kezemben édes szendergőm Széledésen hullámozó kebele. Másik kezemben imakönyvem; a Szabadságharuk történetét Minden bolygó üstököcsügként Nyargal keresztül magas felkemen...

Arany csel a oster kerges tégedet A szarnokért megvívni szolgánép. És a szabadság? egyet mosolyog. S mind aki híve, a harctérré lép. S érlette, mint a szép lánytól világot. Sebet, halált oly jó kedvvel veszen... Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén.

Hány drága élet hullt már éted el. Oh, szent szabadságl és mi haszna van! De lesz, ha nincs; tiéd a djadal. Majd a csatáknak ufalsóiban, S halo'fadért bosszút is fogsz állni. S a bosszúállítás retentő lézen!... Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén.

Vérpanoráma leng előttem el. A jövőd kor jelenései. Saját verők tavába furnak bé A szabadságnak ellenségeit... Egy kis mennvdörgés szívem dobogás S villámok futnak által fejemen Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén.

Royal Mozi Telefon 19-33 Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor a kertben Vasárnap 11.30-kor matiné Dal a tűzpiros virágról Csak felnőtteknek! Forum mozi Telefon 20-10 Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor Az angol filmgyártás remekművei a bazaszeretet és az önfeláldozás filmje Őfelsége hajója NOEL COWARD — JOHN MILLS

Arad volt ezekben a haljós napokban a legfőbb menekülési irány és Petőfi barátai Aradra akarták menekíteni a veszedelmek elöl. A költő ingadozott. Részből családja biztonsága lebegett szeme előtt, részben azonban Bem tábornok és az Erdélyi Hadsereg, az egyetlen haderő, amely még rendületlenül és tükösképpen állta a harcot az egyre erősödő ellenséges nyomással szemben. Az Orlai-házban, ahol Petőfi megszáloit lassan összegyűliknek a barátok, hogy elbúcsúzzanak a költőtől. Már hallatszik az érkező kocsi zörgése és a fiatal Orlai Soma, a festő, Petőfi vállára csap vigán: — No, Sándor — mondja — hát mégis csak győztünk. Nem Bemhez megy te, veszedelembe, hanem a biztos Aradra, Damjanichhoz! A barátok még erősítgének: — Jobb is így — mondják. — A nemzet kötelessége, hogy vigyázzon Petőfi Sándorra. Damjanich majd vigyáz rád. A végzetes báletet Mialatt ez a beszélgetés folyik, nagy, recességés hallatszik: török a

Petőfi Sándor: Beszél a fákkal a bús őszi szél... Beszél a fákkal a bús őszi szél. Hallkan beszélget, nem hallhatni meg; Vajjon mit mond nekük? beszédre A fak merengve rázzák fejüket. Dél s est között van az idő, nyugtázom A pamlatot végig kényelmesen... Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén. Egyik kezemben édes szendergőm Széledésen hullámozó kebele. Másik kezemben imakönyvem; a Szabadságharuk történetét Minden bolygó üstököcsügként Nyargal keresztül magas felkemen... Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén. Arany csel a oster kerges tégedet A szarnokért megvívni szolgánép. És a szabadság? egyet mosolyog. S mind aki híve, a harctérré lép. S érlette, mint a szép lánytól világot. Sebet, halált oly jó kedvvel veszen... Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén. Hány drága élet hullt már éted el. Oh, szent szabadságl és mi haszna van! De lesz, ha nincs; tiéd a djadal. Majd a csatáknak ufalsóiban, S halo'fadért bosszút is fogsz állni. S a bosszúállítás retentő lézen!... Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén. Vérpanoráma leng előttem el. A jövőd kor jelenései. Saját verők tavába furnak bé A szabadságnak ellenségeit... Egy kis mennvdörgés szívem dobogás S villámok futnak által fejemen Keblemre hajva fejecskéjét, alszik Kis feleségem mélyen, csendesén.

Hírek

OGYELETES GYÓGYSZERTARAK
Danciu, Crisan-uca és Mihai Vi-
cazul-tér sarok, Kain, Avarosa-út 1.

— AZ ATE SZOMBAT ESTI kerti mulatságát a legnagyobb érdeklődés előzi meg. Az ifjúság egyik leghangulatosabb mulatsága lesz a kert helyiség-megnyitás. — Két zenekar, táncverseny, tombola, bálkirálynő-választás, amerikai posta, hideg-meleg konyha, jégbehűtött italok biztosítják a sikert.

— A RUHAZATI SZAKSZERVEZET felhívja a szücs munkásokat, hogy saját érdekükben jelenjenek meg a szakszervezetben ma, csütörtökön, délután 5 órakor.

Dr. Berger Jén
fogorvos
ujból rendel
EMINESCU 6.

— AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZINDIKÁTUS KÖZZLI, hogy a férfi és női fodorások, valamint a fürdőalkalmazások augusztus 2-án, délután fél 7 órakor ülést tartanak az egészségügyi szakszervezet helyiségében. Kéri az összes tagok megjelenését.

— MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZI-IPARI KIALLÍTÁS. A Magyar Népi Szövetség arad megyei szervezete szeptember hó folyamán mezőgazdasági és háziipari kiállítást rendez. A kiállítási szándékokat szíveskedjenek az MNSz aradi központjában (I. Vulcan-uca 12.) jelentkezni és közölni, hogy mit szándékoznak kiállítani.

— A FAFÜRESZELŐ IPAROSMESTEREK SZINDIKÁTUSA ma, csütörtökön augusztus 1-én délután fél 6 órakor tartja a rendes közgyűlését. A tagok megjelenése kötelező. 2502

— FOLYTATÁSOS RIPIORTUNKAT a „Harmadik Birodalomról” anyagtorlódás miatt holnap számban közöljük.

— A MAGÁNTISZTVISÉLŐK ÉS ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETÉNEK IFJUSÁGI OSZTÁLYA felkéri tagjait, hogy augusztus 1-én, délután 6 órakor jelenjenek meg a szakszervezet helyiségében.

— AZ MNSZ ARADVÁROSI ELSŐ KERÜLETÉNEK VEZETŐSÉGE augusztus 4-én, vasárnap, délután 10 órára rendkívüli taggyűlést hívott össze a tagozat Crisan (Karolina-) uca 5. szám alatt lévő helyiségében. A társversorozat fontosságára való tekintettel kéri az első kerületben lakó MNSz-tagok feltétlenül megjelenését.

— DISZNÓTOROS VACSORA ZSIGMONDHÁZÁN. Az MNSz zsigmondházi tagozata augusztus 3-án a cukorgyárral szemben levő Csalogovics téle vendéglőben táncos egybekötött DISZNÓTOROS VACSORÁT rendez a szabadban, a Marospart fái alatt. A reggeli tartó mulatságon minden érdeklődőt szívesen lát a szervezet vezetősége.

— A VAS-FÉM- ÉS VEGYIPARI SZINDIKÁTUS VEZETŐSÉGE közli, hogy augusztus 3-án délután 5 órakor a szakszervezethez tartozó tisztviselők részére saját helyiségében gyűlést tart.

— ÖZV. CIALMA PÁLNÉ értesíti barátait és ismerőseit, hogy felejtett el a férje, Cialma Pál emlékére, halálának első évfordulóján, vasárnap, 4. hó 4-én délután fél 12 órakor a helybeli görög keleti templomban egésznapos gyászmisést tartatnak. 2505

— A FAIPAROSMESTEREK SZINDIKÁTUSA összehívja tagjait rendkívüli közgyűlésre, pénteken, 1946. augusztus 2-án délután 5 órára Napirend: A bizottsági csoport megalakítása. A tagok megjelenése kötelező. 2506

— AZ ARADI NOTRE DAME ZÁRDA 1940-41-es tanévben végzett növendékei augusztus 4-én tartják találkozóikat. Reggel 7 órakor közös áldozás. Péntek délután 3 órakor megbeszélés a záróban. Rendezőség.

Nem kaphatnak cégbejegyzést és iparendélyt a deportáltak és menekültek vagyonának bitorlói

BUKAREST. A hivatalos lap 1946 július 27-i száma közli azt a miniszteri határozatot, amely szerint:

Nem kaphatnak iparendélyt és nem jegyezhetők be a cégbíróságnál azok a kereskedők, akik 1940 augusztus 30-a után foglalták el valamely deportált, elmenekült vagy kiutasított személy kereskedelmi telephelyét, illetve kereskedelmi tartalékállapotát, vagy erőszakkal távollították el ezeket helyiségükből — a magyar uralom idején. Er alá a rendelkezés alá esnek azok az egyének is, akik az 1940 augusztus 30 után elvesztett jogaikba visszatérni akarókat ebbeli ténykedésükben valamilyen módon megakadályozták.

Semmi minden hatósági engedély, vagy cégbejegyzés, amelynek előnyét a már említett deportáltak, elmenekültek vagy kiutasítottak jogait elfoglaló személyek élvezték.

A fenti körülmények között jogaikban megkárosított vállalatok telephelyét és tartalékállapotait csak az 1941 február 24-i 125 számú törvény 3-ik szakaszának 1. pontjában megállapított személyek foglalhatják el. Ha ezek a személyek nem kívánják élni szerzett jogukkal, más vállalatok csak az illetékes kereskedelmi kamara elnökének engedélyével működhetnek az ilyen telephelyeken.

Tizennyolc pályamű érkezett a „Békeozvat” megzenesítésére klirt pályázatra

KOLOZSVÁR. A Magyar Népi Szövetség központja június 2-iki keltzésével országos pályázatot írt ki Medgyem Lajos szabadságharcos dési költő-pap 1860-ban írt „Békeozvat” című költeményének énekkari megzenesítésére. A pályázati határidő július 20-án jár le és arra 18 pályamű érkezett.

Az MNSz országos közművelődési bizottsága négytagú bírálóbizottságot kért fel a pályázatok elbírálására Nagy István Zeneiskolai igazgató, Forrai M. Gregoria tanárnő, valamint Rónai Antal és Szita Oszkár zene-tanárok személyében.

A két pályázatra az MNSz 400.000 és 600.000 lej pályadíjat tűzött ki, de fenntartotta magának azt a jogot, hogy a kellő mértékű megítélő pályázatok hiányában a pályadíjakat újabb pályázatra kifizetésére fordítsa.

A bírálóbizottság munkájának befejezése után nyilvánosan bemutatják a pályanyertes műveket és ünnepély keretében bontják fel a jelvény- és díjakat, közölvén a neveket a nyilvánossággal.

Apróhirdetés

ELADÓ motorkerékpár, B. M. V. gyártmányú, kifogástalan állapotban, új gumikkal és egy káncokádarálló melom. Rapid, Ghiza Birta 26. 7318

MINDENES szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvételre Virtutea Miliara 1. 7319

Ugyes ASZTALOS akármilyen épülmunkát keres Ambrus, Gyorok 172. 7314

BARNA NŐI KABÁT, divatos könnyű, majdnem új, eladó. Bul. Elisabeta 19 II. 14. 8324

EGÉSZSÉGES szoptatós dadát keresünk. Cím a kiadóban. 7324

SZÓVOSZÉK bérbeadó. Str. Nicu Stajard 18/b szám. 8320

KERESSEK üzlethelyiséget a külvárosi körzetben. Címeket a kiadóban kérék. 7324

JÓ állapotban lévő fröcsölő vennék Gyoma-bár P. Mihai Vicazul 16. 7323

SÜRGŐSEN eladó modern maészház garázzsal, elfoglalható lakással. Str. Fabrica 19. 7328

JÓÁLLAPOTBAN levő középnagvságtű üresládák eladó. Cantacuzino 34. 7328

Letartóztatta a rendőrség az aradi Cfr.-munkások támadóját

Annak idején beszámoltunk arról, hogy június huszonhatodikáról huszonhetedikére virradó éjszaka a munkából hazatérő vasuti munkások az aradi pályaudvar külső részén igazolásra szólítottak fel két gyanúsán viselkedő embert. A gyanús egyének nem tettek eleget a felszólításnak és ehelyett az egyik revolvért rántott elő és a vasuti munkások felé lövött, majd elmenekült.

után tegnap az állomástól néhány száz méternyire a nyitott pályát mentén elfogta az egyik személyében. Elfogatásakor revolvert találtak nála.

A rendőrségre kísérték, ahol Mester komisszár indított ellene vizsgálatot. A legutóbbi aradi lakhelyén mintegy húszmillió lej értékű textilárut találtak. A vizsgálat az irányban is kiterjedt, hogy miképpen jutott a textilárú Vuxta birtokába.

A rendőrség hosszas nyomozás

Corso Mori Előadások: 3, 5, 7, 9
Telefon 23-64

Pénteken premier!

FÖLDÉS JOLÁN világhírű regényének izgalmas, lenyűgöző, fordulatos, hatalmas filmváltozata először Romániában

Halászó macska uccája
a svéd filmgyártás remeke Ma n'olliára: ASSZONY A VONATON

Kloroformos betörők kifosztottak egy lakást Mikelakán

Ma a reggeli órákban jelentették a központi rendőrségnek, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek behatoltak Nadaban Savu mikelakai, Fratie uca 19 szám alatt lakos lakásába és onnan több millió lej értékű ruhaneműt vittek el. A betörők a hálószobában mentek keresztül és az ott alvó házaspárt kloroformmal elkábították, majd átmentek a másik szobába, amit kifosztottak. A házaspár a vakmerő betörést csak a reggeli órákban fedez-

te fel. A rendőrség megindította a nyomozást.

Ugyancsak ma reggel tették jelentést a központi rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek behatoltak Bogdan Dimitrie Praporgescu uca 11 alatt levő lakásába, ahonnan több millió lej értékű holmit vittek el. Bogdan jelenleg nem tartózkodik Aradon és a betörést a házbetörés fedezték fel, akik reggel látták, hogy a lakás ajtaja fel van szétve.

Bőrhenger, szappanstanchni, betü- és számgarnitúra,
Mindennemű présmunkát vállalunk
ALBERT vésnői műintézet, Arad, Strada Blanduziei 20. 2497

TARSADALMI SZEMLE

A Magyar Kommunista Párt folyóirata.
Megjelenik havonta egyszer.
Kapható minden könyvkereskedésben
Megrendelhető 3000 lej beküldés ellenében a romániai főbizományosnát
„VIATA NOUA” — UJ ELET”
Oradea, Nagyvárad, Str. Sindicatelor 5 sz. 2494

— AZ ATE VALASZTMÁNYI GYÜLÉSE ma, csütörtökön este az egyesületi helyiségben, 7 órakor. A vezetőségi tagjait ezúton hívja meg az elnökség.

Kötőgép

(lapos), 50 centiméteres, kifogástalan állapotban ELADÓ. Temesvár II. Batania-uca 16 (munkástelep). 2503

ARO Telefon 24-45
Holnaptól
Kimagasló amerikai filmesemény!
MERLE OBEAON és JOHN GARRICK az év legjobb filmjében
A végzet halálma
Ma utoljára: SZENVEDŐ ARTATLANOK

Hirdessen a „Jövő”-ben

Olvassa és teriessze a „Jövő”-t

Csütörtökön, pénteken és szombaton 6 órakor: Csókos asszony, Zerkovitz Béla vidám táncoperettje.
Vasárnap délelőti 11 órakor: Az ördög nem alszik, zenés bohózat Délután 3 és 6 órakor: Csókos asszony.
Hétfőn 6 órakor: Csókos asszony.
Jöni (Szezonzáró előadás): Őszi rózsaszófia, Jódy Károly daltaléka.

FELHÍVÁS

A Népszínház igazgatósága felkéri mindazokat, a jómegjelenésű és táncolni tudó nőket és fédfiakat, akik a színház pályára tehetségét érzékelik, hogy jelen kezzenek augusztus 7-én, szerdán délelőti 10 órakor a színháznál. A jelentkező tanultanak be énekszámot vagy szavaltót, amit a vezetőség: Jódy Károly és Tibor Dezső igazgatók, Magyarai Péter karnagy, Jenyey Ottó prózaíró rendező és a Szaktanács vezetősége meghallgat és akik érdemesnek találják azt próbaidőre felvevni és ha megfelelnek, szerződést kapnak.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulev. Regina Maria 13.
PRESA DEMOCRATA